

op de gaanderijen, zag men een zoom van toe-
hoorders. De Oosterkerk, anders niet een onzer
fraaiste kerkgebouwen, hoewel ook weer niet een
onzer lelijkste menschenpakhuisen, had door haar
podium met bepalenden achtergrond een aantrek-
kelijk aanzien.

Het moderamen.

Het kiezen van het moderamen liep niet zoo
vlot van stapel als anders wel het geval is. Het
duurde tamelijk lang eer de Utrechtsche predikan-
ten weer naar den beganen grond mochten afdalen.
Eindelijk echter was het moderamen samge-
smeed.

Als praeses nam zitting Dr J. C. de Moor, de
man, die over praesidiale kwaliteiten beschikt als
weinig. Accuraat in alles, heeft hij de Synodale
stof en zooveel doenlijk ook het Synodale verloop
al in zijn hoofd. Elken dag zet hij in overleg
met zijn moderamen-collega's een agendum in
elkander, dat sluit als een bus. Zijn de belangrijke
punten nog niet geroed, hij weet te vullen. Nooit
hokt het. Kleine uitweidingen laat hij weleens glij-
pen, maar groote weet hij te coupeeren. Als de
Synode langer dan twee weken duurt, ligt het
niet aan hem.

Aan den eenen kant is hij geflankeerd door den
assessor Ds A. de Geus, die eerlang emeritus wordt.
Grooten diensten heeft hij den kerken, bij haar samen-
komsten in Generale Synodes bewezen. Zoo iemand,
dan heeft hij de eereplaats op het podium verdiend.

Aan den anderen kant zitten de scribae, Dr G.
Keizer en Ds J. G. Kunst. Zij zijn in zekeren zin
de renteniers der Synode. Wanneer andere Syno-
dale leden tot zweelens toe in de onderscheiden
commissies vergaderen, kunnen zij lustig een si-
gaar opsteken en naar huis reizen. Want zij blij-
ven van allen commissarialen arbeid verschoond.
Toch behoeft men hen niet te benijden. Want als
de Synode afgevoerd is, komt voor hen het ge-
zwoeg. Dan moeten zij zorgen voor de samen-
stelling en het doen drukken der Acta. Haasten
ze zich daarbij niet, dan wordt van alle kanten
gevraagd: waar blijven de Acta? Gelukkig, dat
onze twee scribae het klappen van de zweep ken-
nen. Van Dr Keizer zou men haast kunnen zeggen,
dat hij op het Synodaal scribaat is geabonneerd.
En Ds Kunst heeft als secretaris van de Predi-
kantenvereniging ook reeds zijn sporen verdiend.

Instemming met de belijdenis.

Met een korte toespraak aanvaardt Dr J. C. de
Moor het praesidium.

Een plechtig oogenblik is het, wanneer op zijn
verzoek alle leden der Synode, zoowel advisee-
rende als gewone, opstaan ten bewijze, dat zij in-
stemmen met de belijdenisschriften der Gerefor-
meerde Kerken.

Men heeft hier niet te doen met een bloote
formaliteit, maar met een waarachtige belofte voor
het aangezicht des Heeren.

Welk een gerust gevoel komt er daarbij over u.
Onze kerken zijn belijdeniskerken in den vollen
zin des woords.

Geen afwijkingen van de belijdenis worden in
haar midden geduld.

Er mogen stroomingen in haar zijn, van rich-
tingen is er onder ons geen sprake.

Hoe het dan ook met de verschillende voor-
stellen, die bij de Synode zijn ingediend, moge
gaan, wij blijven één.

Nooit verflauwende dankbaarheid jegens den
Koning der Kerk voegt ons, dat Hij ons bij die
zuiverheid en eenheid heeft bewaard.

Die eenheid van belijden zal in Christus Jezus
de groote kracht ook van deze Synode uitmaken.

Commissies.

De pauze wordt door het moderamen, bijgestaan
door de beide hoogleeraren in het kerkrecht benut,
om het Synodale banket aan te wijzen en onder
vijf commissies te verdeelen.

De eerste commissie zal zich voornamelijk on-
ledig hebben te houden met de Belijdenis, het
Leerboek, de Predikantstraktementen en Verzorging
der Emeriti en de Buitenlandsche Kerken.

Zij bestaat uit:

de predikanten: Ds J. H. Donner, W. H. Gispen,
D. P. Koopmans en J. H. Landwehr;
de ouderlingen: N. J. Bastmeijer (Goes), J. P.
Reitsma (Ferwerd), V. Zuiddam (Breukelen) en P.
S. van Dorp (Amsterdam);

de adviseerende leden: Prof. Hoekstra, Prof.
Lindeboom, Ds H. Meijering en Ds A. Schweitzer.
In handen der tweede commissie worden ge-
steld de Belijdenisvragen, de Liturgie, de Formu-
lieren en de Gezangen.

Zij is samengesteld uit:

de predikanten: L. Bouma, Dr K. Dijk, C. W.
J. van Lummel en T. Ferwerda;
de ouderlingen: A. Bax (Zevenbergen), Mr A.
J. L. van Beeck Calckoen (Den Haag), F. Kortlang
(Ermelo), Dr J. Wessels (Zuidlaren) en T. de Vries
(Kralingen);

de adviseerende leden: Prof. Aalders, Prof. Bouw-
man, Prof. Hepp en Ds A. H. van Mienen.

Aan de derde commissie wordt voornamelijk
de Zending toegewezen.

Zij wordt gevormd door:

de predikanten: W. Breukelaar, N. Duursema
en H. Meulink;

de ouderlingen: L. Barendregt (Tiel), H. Both
(Besoyen), G. H. Kuik (Wildervank), B. Looyenga
(IJlst), G. v. d. Woerd (Renswoude);

de adviseerende leden: Prof. Honig, Dr J. Hania,
Ds D. J. v. d. Munnik, Dr Esser, br. Zuidema,
Ds Pol, oud. L. Lindeboom en de missionaire
dienaren, die zich in het land bevinden.

Aan de vierde commissie worden het Echt-
scheidingsrapport en de tuchtzaken toevertrouwd.
In haar hebben zitting:

de predikanten: J. P. Klaarhamer (tijdelijk ver-
vangen door zijn secundus Ds Roorda), L. Kui-
per, M. Meijering en Dr J. Thijs;

de ouderlingen: F. Bruinsma (Sextbierum), D.
de Bruijn (Hazerswoude), D. Mulder (Zierikzee),
P. Prins (Hellevoetsluis) en G. van Zeggelaar (Rans-
dorp);

de adviseerende leden: Prof. Kuyper, Prof. Rid-
derbos en Ds H. Meijering.

De vijfde commissie heeft o.m. te adviseeren
over Theol. School en Theologische Faculteit der
Vrije Universiteit, Evangelisatie, Legerpredikant,
Zondagswet, Zomertijd.

Hiervoor zijn aangewezen:

de predikanten: H. de Bruijn, A. M. Donner,
Dr W. A. van Es en R. J. v. d. Veen;

de ouderlingen: S. A. Zandstra (Wommels), H.
Waterink (Haaksbergen), P. Koster (Valthermond),
L. Lindeboom (Zwolle);

de adviseerende leden: Prof. Greijdaus, Prof.
Grosheide, Ds Hagen en Ds J. Gispen. Ook het
advies van den legerpredikant Ds Petersen, kan
worden ingeroepen.

Omdat het persverslag de werkverdeling der
commissies niet opnam, geef ik het hier.

Het zal vele lezers wellicht interesseeren.

Niet zoodra waren de commissies benoemd of
zij togen aan den arbeid.

Heel hoffelijk had de Voorbereidingscommissie
den Synodale leden toegezonden een boekje van
Vreemdelingenverkeer, waarin behalve een platte-
grond van Utrecht ook een opgave van rijtoeren
en wandeltochten voorkomden.

Wanneer alle leden niet zooveel voor de kerken
over hadden, zou dit een Tantalus-kwelling kun-
nen worden.

Rijtoeren en Wandeltochten.

Ai mij!

Wie heeft daarvoor den tijd?

Een Voorbereidingscommissie kan ook ironisch
zijn. Misschien ziet zij met spotachtigen glimlach
de Synodale leden op hun wandeling overhellen naar
den kant, waar zij hun zware aktetaschen dragen.

Buitenlandsche afgevaardigden aan
het woord.

Voor de volledige lijst der afgevaardigden verwijs
ik naar het persverslag.

Donderdagmorgen kwamen er vier aan het woord.
Eerst Dr James Macdonald Webster van de Uni-
ted Free Church in Schotland, een deftige, ge-
soigneerde verschijning.

Daarna Ds Norman Campbell van de Free Church
in Schotland, een stoere Schot, die mij aan de
aanhangers van Cromwell deed denken.

Vervolgens Prof. Francis Davidson voor de Uni-
ted Original Secession Church in Schotland. Deze
behoorde meer tot de jongere generatie. Met zijn
guitig gezicht, zijn vrije voordracht en zijn natu-
lijke gebaren, had hij al spoedig het oor niet alleen
der Synode, maar ook der belangstellenden, al
verstonen zij geen woord Engelsch. Toen hij de
Hollanders prees, omdat zij de tucht over de kin-
deren in eere hielden, illustreerde hij dat met
een straattooneeltje, door hem in Zeist waarge-
nomen. Met eenige handbewegingen vermidelde
hij hoe een moeder twee van haar lievelingen
lijfsstraffen toediende, wat natuurlijk de hilariteit
der aanwezigen opwekte.

Prof. Aalders beantwoordde in keurig Engelsch
deze sprekers. Hij drukt zich in het Engelsch als
in zijn moedertaal uit, wijl het zijns moeders taal
is. Ook in dat opzicht is hij voor onze Synodes
een goede kracht. Want wie zich niet met wat gym-
nasium- en reis-Engelsch behelpen moet, stottert
toch eigenlijk maar zoo'n beetje.

Eindelijk schilderde Ds E. Koltzoff van de Alt-
Reformierte Kirche in Bentheim den nood der Gere-
formeerden in Bentheim en Oost-Friesland, waar-
op Prof. van Gelderen het meegevoel der Synode
vertolkte.

Hamerstukken.

Men weet het: hamerstukken zijn voorstellen,
waarover zonder eenige discussie de hamer valt,
ten teken, dat zij aangenomen zijn.

Zulke stukken komen er ter Synode vele voor.
Gelukkig kunnen we zeggen.

Als over alles, wat ter tafel verschijnt, gerede-
neerd moest worden, zou de Synode nog langer
duren dan heden.

Toch is er ook een minder gelukkige kant aan.
Men zou zoo meenen, dat deze voorstellen zoo
van alle zijden beproefd zijn en zoo de algemeene
opinie achter zich hebben, dat debat daarover vol-
komen overbodig is.

Evenwel is dat dikwijls niet het geval.

Een onzer arbeiders in Indië maakte mij de op-

merking, dat punten, waarover men daar lang heeft
vergaderd en gearzeld, hier zoo maar onder den
hamer doorgaan.

Ik kan het begrijpen, dat zij, die over die onder-
werpen zich moe hebben gepeinsd om ze in den
juisten kerkrechtelijken vorm te gieten, lichtelijk
teleurgesteld zijn, wanneer de Synode er vluchtig
overheen loopt.

Dat geldt niet alleen van de Zending onder Hei-
denen en Mohammedanen, maar ook van de Jo-
denzending.

Daartegenover staat, dat minder gewichtige aan-
gelegenheden als b.v. een grensregeling tusschen
twee kerken nog al tamelijk veel beslag op den
Synodalen tijd legt.

Hieraan zal echter moeilijk een mouw zijn te
passen.

De Zending heeft de sympathie onzer Kerken,
maar het is zelfs voor Synodale leden niet gemak-
kelijk zich in alle onderdeelen in te werken.

Vandaar, dat men er lichter toe komt om te ste-
nen op het inzicht van Deputaten voor deze zaak.

Dit neemt niet weg, dat het ideaal beier dan
tot heden behoort nagestreefd om ook in deze
dingen thuis te geraken.

Dan zullen de hamerstukken wel worden ver-
minderd, maar we mogen dit geen nadeel achten.

De nieuwe docent.

Uit het bovenstaande leide men niet af, dat
het op de Synode aan belangstelling voor de Zen-
ding ontbrak. De rapporten werden met groote
aandacht aangehoord. En het hoogtepunt bereikte
het interesse wel, toen Dr F. L. Bakker benoemd
werd tot docent aan de Keucheniuschool.

Zoo zullen dan aan de Keucheniuschool vader
en zoon schouder aan schouder arbeiden.

De vader, een man van groote capaciteiten, van
door levenservaring gerijpte wijsheid, een uitge-
lezen kracht.

De zoon, toegerust met uitnemende wetenschap-
pelijke talenten, in het Arabisch thuis als niemand
in onze kerken, wat voor het Zendingswerk onder
de Mohammedanen van centraal belang is, terwijl
de Synode hem bovendien nog de gelegenheid bood
om te Kaïro, waar het Arabisch omgangstaal is,
zich gedurende eenigen tijd in die taal praktisch
te bekwamen.

Den volgende dag verscheen de jonge doctor
ter Synode. Hij deelde mede, dat hij de benoe-
ming in 's Heeren kracht aanvaardde. De Synode
zong hem Psalm 134:3 toe.

Een verantwoordelijke taak rust op jeugdige
schouders.

Laat men in onze kerken deze daad der Synode
toch niet voor kennisgeving aannemen, maar het
gewicht daarvan diep beseffen.

— Ons Synodenummer.

Het was ons plan reeds deze week een Synode-
nummer te geven.

Evenwel noopte de gang van zaken ter Synode
ons plan te veranderen.

De verwachting was, dat de Synode deze week
zoo niet zou afloopen, dan toch haar belangrijkste
arbeid zou hebben verricht.

Het verliep echter anders.

Niet alleen komt de Synode niet klaar, maar
zal ook de volgende week vanwege het Jubileum
van H. M. de Koningin niet vergaderen, doch
komt eerst in de tweede week van September
weer samen.

Dan wordt, wat bijna algemeen als het voornaam-
ste wordt beschouwd, aan de orde gesteld.

Dan is het eigenlijk ook de aangewezen tijd
om het Synodenummer te doen verschijnen.

Laat mij mededeelen, dat apart voor „De Re-
formatie" een foto van de Synode genomen is.
HEPP.

Buitenlanders op de Synode van Utrecht.

Zelfs op de Synode van Amsterdam waren niet
zooveel buitenlanders in het midden van de hoog-
ste vergadering onzer kerken als op deze Utrecht-
sche Synode. Wel waren er toen kerken verte-
genwoordigd, die nu geen afgevaardigden hebben
gezonden, echter het getal, dat de vergadering toe-
sprak, schat ik nu hooger dan toen. Tusschen dat
verleden en heden liggen de vreeselijke jaren van
den oorlog en de zware tijden, die daarna volg-
den. Wij gewennen heel licht aan dingen, die het
hart kunnen treffen; toch was het niet zonder
ontroering, dat sommigen der buitenlanders wor-
den aangehoord. Onder hen waren oude bekenden.

In de eerste plaats denk ik aan de afgevaardigden
van de graafschap Bentheim en Oost-Friesland.
Koltzoff van Veldhausen is een der stamgasten
van onze Synodes; wij zien hem, wij hooren hem
er zoo graag. Hij is de opsteller van het niet
genoeg te roemen en aan te bevelen vlugschriftje
de „Weckruf", waarin een uiterst kleine kerken-
groep haar liefdevolle en warme stemme opheft
om als een bazuin geen onzeker geluid te geven,
doch om in de eerste plaats de Gereformeerden
in Duitschland wakker te roepen en op te wekken,
om het werk van de Reformatie ter hand te
nemen. Het is geen bazuinstoot, geweldig en mach-
tig, maar een vriendelijk, goedvol, bezielend, over-
tuigend, door en door hartelijk woord, wellende

uit een hart
zich alleen
door Christus
tot ons te
toch gemak-
voeren.
Aan dezel-
mann zaten,
met Westla-
afgevaardigd-
ge gestalte,
van Schotland
having der
aan ons ver-
dat zij in m-
zamerhand
zware mu-
gescheiden,
den, dat zij
dan deed he-
en sympath-
werd vertolk-
sproken, gaf
zijn de man
heerlijke bel-
met Luther
Woord Gods
De beide
geheel ander
der Vereenig-
ling in Boec-
sche Zending
ganger in d-
een der onz-
lk-zelf heb-
briek gesche-
sche taal. I-
te hooren u-
met uitgebr-
Europa in d-
Hij verlooch-
de eenheids-
in den tegen-
waarloosd.
overtuiging,
door hem v-
haar invloed
grooten strij-
digen tijd w-
zoo gaarne
of liever m-
Deze was
geimprovisee-
tot de verge-
kelijkheid be-
der moeite
Met den v-
in zijn toesp-
opsumming
al zoo deed
vooral op d-
deren wil m-
de ouders t-
ningen aan
inzake het v-
doen voor
rypere jeugd
dat dit niet
liever hoort
eersten spre-
Dan trekt d-
lijden, in b-
voelt het, w-
De buiten-
de vergader-
veel tijd p-
lijkt dan de
landers alle-
ze dan ook
een woord
Men kent
Verschille-
uitgenoodigd
te beantwo-
waarin de
bestyten tot-
gaan door
ons gericht
werd door
garen beant-
innerd, dat
ons Gerefor-
den der hoe-
luners op
ook een der
beide afgev-
merken hoe
per wees z-
eenkomst in
dezer beide
aan de hanc-
bindende
eigene-taa-
omtrent de
gadering h-
kers, van
hen vertolk-
Nog richt
de afgeva-